

Ольга Кулініч,
завідувач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРИЧИНИ ПОРУШЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ У 2022 РОЦІ

Численні порушення Російською Федерацією положень міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини фіксуються з початку міжнародного збройного конфлікту в Україні, який розпочався у 2014 році.

Широкомасштабне вторгнення Росії на територію України 24 лютого 2022 р. ознаменувало початок першої великої війни в умовах багатополярних міжнародно-правових стандартів. Це вторгнення вимагає визначення головних причин та чинників, текстів і контекстів, які діалектично збіглися в усвідомленні драматичних подій для українського суспільства стосовно вчинення військами окупантів воєнних злочинів, злочинів проти людства, про що свідчать безжалісні вбивства тисячі мирних жителів у містах Буча, Бородянка, Гостомель, Ірпінь, Бузова та в інших.

Причинами та чинниками розв'язання війни між РФ та Україною є: а) підписання без гарантій захисту Будапештського меморандуму 5 грудня 1994 р., відмова від ядерної зброї [3]; б) анексія Кримського півострова у 2014 році Російською Федерацією та слабка позиція Європи у вигляді санкцій; в) неконтрольована динаміка корупції в Україні за 30 років (з 1990-2021).

Звідси – й геополітичні наслідки вторгнення Росії в Україну. На ідеологічному рівні автори тексту відкрито й недвозначно виступають за необмежену повагу до міжнародного гуманітарного права та міжнародного публічного права як гарантії порядку в міжнародних відносинах.

Водночас щодня на території України люди страждають від війни, яка виражається у вбивствах мирного населення, постійних авіаударах, безглуздому руйнуванню цивільної інфраструктури, яка, за прогнозом, досягла близько 600 мільярдів доларів США.

Крім того, почавши повномасштабну війну, Російська Федерація в односторонньому порядку порушила Мінські домовленості 2014 та 2015 років.

Мінські домовленості – низка міжнародних угод, спрямованих на припинення війни на українському Донбасі. Перший протокол, відомий як

Мінський, був розроблений у 2014 році Тристоронньою контактною групою щодо України, до якої входять Україна, Росія та Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), за посередництва лідерів Франції та Німеччини.

Після тривалих переговорів у Мінську (Білорусь) 5 вересня 2014 року угоду підписали представники Тристоронньої контактної групи та лідери самопроголошеної Донецької народної республіки (ДНР), статус якої на той момент не визнавала Народна партія, та Луганської народної Республіки (ЛНР). Угода є результатом кількох попередніх спроб припинити бойові дії в регіоні та спрямована на негайне припинення вогню.

За угодою не вдалося зупинити бойові дії, тому за нею послідувала переглянута та оновлена угода Мінськ-II, яка була підписана 12 лютого 2015 року. Ця угода складалася з пакету заходів, включаючи припинення вогню, відведення важкого озброєння від лінії фронту, звільнення військовополонених, конституційна реформа в Україні з наданням самоврядування окремим районам Донбасу та відновлення контролю над державним кордоном українському уряду. Хоча після підписання угоди бої вщухли, вони ніколи не припинялися повністю, а положення угоди так і не були повністю реалізовані. Сторони «нормандського формату» погодилися, що Мінськ-II залишається основою для будь-якого майбутнього врегулювання конфлікту [2].

Отже почавши повномасштабну війну, Російська Федерація в односторонньому порядку порушила Мінські домовленості 2014 та 2015 років, Будапештський меморандум 1994 року.

Майбутніх війн можна уникнути, лише змінивши модель капіталізму, в якій головною метою є не чистий прибуток, а збалансований розвиток, заснований на справедливому розподілі благ, роботі, обмеженні споживання ресурсів, повазі до навколишнього середовища та захисті навколишнього середовища.

1. Анексія Криму Росією. 2015. URL.: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%96%D1%8F_%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%83_\(2014\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%96%D1%8F_%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%83_(2014))

2. Мінські угоди. 2015. URL.: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8

3. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. 1994. URL.: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%83%D0%B4%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D1%88%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BC%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%83%D0%BC